

Kik Jézushoz hazatértek

Az egyházi esztendő utolsó előtti hetében a *Kik Jézushoz hazatértek* (EÉ 526) a heti ének. A hét a reménység vasárnapjával kezdődik, s bár a heti igében – „*Mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk a Krisztus ítélszéke elé*” (2Kor 5, 10) – még az *ítélet* motívuma van jelen, éppen az a *reménységünk*, hogy a magát értünk áldozó Krisztus előtt kell megállnunk.

Ez az ének – mint látni fogjuk – sok különböző hatás eredményeként született, ami elgondolkodtat: az esetlegességek végeredménye lehet ajándékká az egyháznak. Az ének gondolatai a földön küzdő gyülekezetet erősítik, felidéznek azokat a képeket, amelyeket a Szent írás alapján az örökléthez kapcsolunk, így segítik az elhunytakra való emlékezésünket.

A dallam eredetileg a finn ébredés lestadiánus ágának egyik központi énekéhez tartozik, amelyet az első ismert finn költő, *Elsa Holmsten* szövegével énekelnek az ezerhétszázas évek óta (finn énekeskönyv 307).

A dallam „toisinto”, azaz egy más országból származó egyházi ének finn népi változata. Eredetije egy holland gyűjteményből való (*Den gheestelychen leeuwercker*, 1647; a finn énekeskönyv 153. éneke). A népi változatot a 20. század elején még *Armas Maasalo* finn egyházzenesész alakította valamelyest, így vettük át és ismertük meg mi, magyarok.

Holland dallam, finn népi változat, modern zeneszerzői alakítás, magyar átvétel.

A szöveg alapját képező verset 1931 szeptemberében, édesanyja temetése napján írta *Lauri Kalliala* määnttái lelkész és költő. Gyülekezetének kántora komponált hozzá dallamot, s az ének még ugyanebben az évben meg is jelent egy kórusgyűjteményben (*Pyhiä sointuja*). Innen ismerhették meg az alkotást a készülő új énekeskönyv szerkesztői (1938), s javasolták, hogy az általánosan ismert másik dallamot társítsák hozzá.

Magát az – eredetileg hat szakaszból álló – verset is erősen lerövidítették, átdolgozták: a szinte teljesen újraírt első strófát még három, az eredeti szöveget jobban őrző versszak követi. A változtatások fő indítéka a gyülekezetszerűség lehetett, az egyéni gyász és emlékezés gondolatait a gyülekezetet tanító és imádságban egyesítő mondatokká formálták.

A finn énekeskönyvi változatot fordította később magyarra *Túrmezei Erzsébet* diakonissza testvér. Gyülekezeti énekként Magyarországon 1982 óta használjuk.

Egyéni gyász, vigasztaló költemény, kórus mű, átalakított vers, új dallamtársítás, magyar fordítás.

BENCE GÁBOR